

Nahaja trikrat na teden v šestih izdanih, in sicer: vrek torek, četrtek in sobota, s jutranje izdane popoldne, večerne izdane pa ob 3. uri popoldne, in stane v uredniški izredni prilogi ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejetna ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h. ali gl. 6 60
pol leta 6 . 60 . . . 3 30
štet let 3 . 40 . . . 1 70

Posamične številke stanejo 10 vin.
Od 23. julija 1902. do preklica izhaja ob sredini in sobotah ob 11. uri dopoludne.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabrčček vsak dan od 8. ure jutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez dopolne naročnine se ne oziramo.

Ogledi in posvetbe se računajo po petih vrstah: če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobode in napredek!« Dr. K. Lavrič

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoludne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Naročnino in oglasje je plačati loco Gorice. Dopolni naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vsa leto 3 K 20 h ali gl. 1 60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solaki ulici „u Jellersitz“ v Ninski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

»Gor. Tiskarna« A. Gabrčček (odgov. lv. Meljavec) tiska in zal.

Proti germanizaciji v Dalmaciji.

Počasi pa gotovo se širi vpliv nemštva na jugu. Avstrijska vlada gleda s paznim očesom, da utrja nemštvo na jugu tla, kjer le količkaj more. Čudna so njena pota na polju germanizacije. Včasih dela tako previdno in počasi, da se skoro niti ne opazijo na prvi hip njene nakane, včasih pa prileti na dan kar z nasiljem. V Dalmacijo n. pr. hoče sedaj kar po vsej sili uvesti nemški uradni jezik, ki bi odprl na stečaj vrata nemštva v Dalmaciji. Prvo, kar bi bilo, bi bilo to, da bi Dalmacijo prepluli nemški uradniki, in ti avstrijski nemški uradniki sc, kakor znano, izvrtni germanizatorji. Nastajale bi nemške sole, trgovci in obrtniki nemške krvi bi silili v Dalmacijo, s kratka: na celi črti bi se delalo v svrhu pospeševanja germanizacije, povzodi bi vabili in protežirali nemški živeli.

Dalmatinci dobro razumejo nakane nemškega barona Handla, dalmatinskega namestnika, zato pa so se uprli vsi kakor en most proti njegovim nakanam. Hrvatje in Srbi ter Lahi manifestujejo te dni slovesno v dalmatinskem deželni zboru svojo solidarnost nasproti poskusom germanizacije. Barona Handla prizadevanja za nemško stvar so zedinila dalmatinsko prebivalstvo, da se je postavilo na branik za svoje pravice ter noče tujca za gospodarja. V svoji hiši hočejo sami gospodariti, in v Dalmaciji naj veljata hrvačkosrbski in laski jezik tako, kakor jima priliče glede na prebivalstvo. Iz ust hrvačskih, srbskih in laskih zastopnikov se razlegajo take besede, in sicer zvenijo tako glasno, odločno in čisto, da bi se smelo pač smatrati za gotovo, da baron Handel ne prodre s svojimi namerami. „Van studijom!“ in „Dalmazia ai Dalmatie Tedeschi a casa loro!“, tako se glasita gesli, za katerima stojijo v teh dneh Dalmatinci, in kateri sta bili izrečeni v zbornici poslancev. Slovesno so seje dalmatinskega deželnega zbora, kadar govorijo o jezikovnem vprašanju. Vsi govorniki govorijo slovesno in z zanosom, kakoršni pojavi se porajajo v trenutkih, ko preti deželi velika nevarnost. Dr. Trumbić je govoril v zadnji seji poldrugo uro: o pre-

membu vojskega namestnika s civilnim, o brezbriznosti in nemarnosti državne uprave, o jezikovnem vprašanju, vladni osnovi, germanizmu in složnem odgovoru cele dežele in vsega narodnega zastopstva, o dogodkih v Banovini, nedovoljeni avdienci, odmevu po Evropi, zlasti v Italiji, o sporazumu z Lahi in o mladi hrvaški generaciji, katere bo znala, rešivši se zmoti starejših generacij, vzdigniti nade v narodu ter ga voditi do slobode. Z velikanskim odobravanjem so pozdravili njegove besede: da je hrvaški narod obstal pred monarhijo, pa da obstane tudi po njej. Skončal pa je z besedami vataškega vodje Mile Samardžića: „Bože daj tebi, Avstrijo, sve ono, što ti nama želi!“ Njegov govor, ki znači pravi prelom v dosednji smeri hrvaške politike, je napravil silen vtis. Ko je skončal, je bil pozdravljen z urnebesnim aplavzom.

Zastopniki naroda v Dalmaciji so pač imeli dovolj prilike, opazovati, kake nesreče za dežele s slovanskim prebivalstvom so prinesli nemški namestniki in kako pogubonosno deluje na Slovane nemški vpliv, ter kako sploh trpi cela država pod tem nemškim vplivom. Radi tega pa zapirajo vrata vsiljivemu tujemu jeziku in tujcem, ker hočejo biti na svoji zemlji svoji gospodarji, ako pa mu odpro vrata, se jim bo godilo tako, da bodo tujci pod lastno streho....

Ti dogodki v Dalmaciji pa so se posebej znamenili za nas v primorskih pokrajinah, kjer živimo skupno z Lahi, katere drži vlada na površju na umeten način, da tako siri sovražstvo med nami in njimi, pri tem pa dela pot nemštva na jug. Opetovano že smo povdarjali, da je zgrešena tista laska politika, ki se zaganja le v Slovane, prepustja pa povsem resignirano, da se vtihotaplja Nemci povsodi, v važne službe, si pridobivajo važna trgovska in obrtna podjetja ter se naseljujejo tam, kjer še pred časom sanjali niso o Nemcih. Lahi so tako zaslepljeni, da tega ne vidijo, ali utegne le priti čas, ko spregledajo. Kaj pa bo takrat?

Dalmatinski Lahi so stopili na praktično in pametno stališče ter stojijo tu roko ob roki s Hrvati in Srbi združeni v dolgo falango proti poskuseni germanizaciji pod ge-

sloj: V svoji hiši hočemo mi gospodariti, tu je prostor le za naše jezike. Slovani v Dalmaciji so dali te dni jako lep vzgled o pravnem smislu ravnopravnosti in mirnem življenju z drugorodnim sodeželanom. Dalmatinski Slovani so pokazali svojo lepo slovansko naravo, ki temelji v spravljivosti in pravičnosti.

Zgodilo se je nekaj epohalnega, kar mora vplivati na vse Lahe v naših deželah, da končno uvidijo, da naša bodočnost je odvisna le od skupnega nastopanja in sporazumljenja slovanskega in laskega naroda. V tem je spas naših dežel. Kajti drugače prispe tudi na jug tisti nemški vrag, ki dandanašnji zre Slovence na Koroškem, in prizanašal ne bo Lahom takisto ne, kakor ne nam.

Iz Dalmacije se razlega bojni klic: na boj proti nemštvu, na vsestranski odpor proti vsiljivemu tujcu! Mi smo že zdavnaj izražali take misli ter kazali na nevarnost in spas, te dni je bilo čuti tudi v istrskem zboru iz ust dr. Laginje besede, da morda se vendar pride končno do sporazumljenja med obema narodoma v Istri, nò, Dalmacija je dala sedaj vzgled, po katerem bi se morale preustrojiti vse naše pokrajine, da bi zasijali vanje boljši časi ter se utrdila bratska vez, ki naj bi nas vezala na rodno grudo, kakor nas veže rojstvo.

Toda ali pa bodo hoteli umeti naši Lahi to, kar so storili v Dalmaciji Slovani s svoje in Lahi s svoje strani? Lep vzgled je prisiljal iz Dalmacije, lep, pa tudi — svarilen!

Iz klerikalnega sveta.

V francoskem senatu so pričeli dne 6. t. m. velevažno razpravo; začeli so namreč odpravljati zakon Falloux iz leta 1850., po katerem so mogli duhovniki ustanavljati sole in poučevati na njih. Vse republikanske stranke soglašajo v tem, da se mora ta zakon odpraviti ter se določi monopol države na ves pouk, da se tako mladina reši klerikalne sole in njene imenitne vzgoje. Na Francoskem se vrši veliko kulturno delo, ki odstranjuje tiste posvetene elemente, ki so prizadajali francoskemu narodu toliko gorja

ter ga hoteli popolnoma zaslužiti cerkvi in samostanom, da bi se pašli tim brezskrbneje na njem razni parasitje. Kulturno delo se vrši radikalno, zato pada steber za stebrom z velike stavbe francoskega klerikalizma; jeden velikih stebrov, zakon Falloux, pada prav sedaj na tla.

Grubišnopoljski župnik preč. g. Ivan Nep. Jemersić, znan po svojem književnem delovanju, je zlata hrvaška duša. Vse dela, vse žrtvuje za ljubljeno hrvaški narod. Ko je divjačina Khuen razburil hrvaški narod, da je kipel v Hrvatski, se je nahajal med ogorčenci, umevno, tudi grubišnopoljski župnik. Zato pa ga je prišla „roka pravice“ v Khuenovem smislu, moža so obodili in vrgli za nekaj mesecev v jeto. Jemersić je pravi narodni mučenik, ki trpi za Hrvatsko. Kadar se kakemu duhovniku kaj zgodi, takrat navadno gibljejo duhovski krogi in po ordinarijatih se pomenkujejo, kako bi mu pomagali. Tako delajo prečesto v slučajih zasluženih kazni, ali nikdar ne delajo tako, ako trpi kak slovanski duhovnik radi narodnosti. Zagrebški nadbiskup Posilović molči ter se ne gane. Jemersić naj le trpi radi narodnosti, pa če je še tako nedolžen! Za duhovnike dr. Lampetove vrste, ki sipljejo v javnost obrekovanja in gujusobo, za duhovnike, ki delajo zlotine, o, za take pa gibljejo okoli, in skofje jim iščejo opomoti celo na najvišjih mestih. Zopet dokaz, da katoliški cerkvi ni nič za narodnost, zlasti ne po naših pokrajinah! Narodni duhovnik naj trpi, drugi, sin klerikalizma, obrekovalci in zdražbar, pa naj bo obdan z glorio, pa če tudi že zdavnaj več ne pozna nikake morale! Tam nekje pri Križevcih v Hrvatski pa se nahaja mlad župnik, na slabem glasu v moralnem pogledu, ali magjaron z dušo in telesom. O tem gre sloves, da mu je belovarski veliki župan Kukuljević izposloval s pomočjo nuncijs na Dunaju odlikovanje, red „Pro Ecclesia et pontifice“. Zagrebški nadškof molči k temu, da trpi ubogi Jemersić, molči pa tudi, da je dobil malovredni pop cerkveno odlikovanje. Vse je prav, na obe strani, ker Jemersić je Hrvat z dušo in telesom, ono pope pa je magjaron. O ti preljuda pravična katoliška cerkev!

Trije mušketirji.

Napisał Alexandre Dumas.

(Dalje.)

XVIII.

Ljubček in soprog,

»Ah, madame,« reče d'Artagnan, vstopivši skozi vrata, katere ma je odprla mlada žena, »dovolite, da vam povem, da imate bednega moža.«

»Torej ste poslušali najin pogovor?« vpraša živo gospa Bonacieux in se nemirno ozre v d'Artagnana.

»Od prve do zadnje besede.«

»Toda kako, moj Bog?«

»S pomočjo posebne naprave, katero sem si izmislil sam in s pomočjo katere sam nekoč poslušal tudi neprimerno glasnejši pogovor, kateri ste imeli s kardinalovimi brčči.«

»In kaj ste spoznali iz tega, kar sva govorila?«

»Tisoč stvari: prvič, da je vaš mož meni v srečo velik tepec; potem, da ste vi v zadregi, česar sem jaz zelo vesel, ker se mi s tem nudi prilika, ponuditi vam svojo pomoč, in Bog mi je priča, da sem pripravljen, skočiti za vas v ogenj; končno, da potrebuje kraljica hrabrega, razumnega in udanega moža, ki bi ga poslala v London. Jaz imam vsaj dve teh treh lastnostih in sem na razpolago.«

Gospa Bonacieux ne odgovori, toda srce ji je vesolja utripalo močnejše in iz oči ji je posvetilo skrivno upanje.

»In kako poročstvo mi morete dati,« vpraša, »če vam zaupam to nalogo?«

»Svojo ljubezen do vas. Recite, zapovejte: kaj moram storiti?«

»Moj Bog, moj Bog!« zamrmra mlada žena, »ali vam smem zaupati tako skrivnost? Saj ste še skoro otrok!«

»Torej dobro, zdi se mi, da hočete nekoga, ki bi bil porok zame.«

»Priznam, da bi me to zelo pomirilo.«

»Ali poznate Athosa?«

»Ne.«

»Porthosa?«

»Ne.«

»Aramisa?«

»Ne. Kakšni gospodje so to?«

»Kraljevi mušketirji. Ali poznate gospoda de Tréville, njihovega kapitana?«

»O, da, tega poznam, dasi ne po imenu, vendar po tem, da sem večkrat čula pri kraljici govoriti o njem kakor o hrabrem in poštenem plemiču.«

»Glede njega se ne bojite, da bi vas izdal kardinalu, ni res?«

»O, nikakor ne.«

»Prav; razodinite mu torej svojo skrivnost in vprašajte ga, če mi jo morete zaupati, kakor je važna, dragocena in težavna.«

»Toda ta skrivnost ni moja in je zato tudi ne smem razodeti.«

»Saj ste jo vendar hoteli zaupati gospodu Bonacieuxu,« pravi d'Artagnan nejevoljno.

»Kakor zaupamo pismo votlini drevesa, krilom goloba ali traku, ki ga privežemo psu okoli vrata.«

»In poleg tega dobro vidite, da vas ljubim.«

»Vi pravite to.«

»Jaz sem poštenjak!«

»Verjamem vam.«

»Jaz sem hraber.«

»O, tega sem si svesta.«

»Poskusite me torej.«

Gospa Bonacieux, ki jo je zadrževala še poslednja nezaupnost, je opazovala mladega moža. Toda v svojih očeh je imel tak ogenj, v svojem glasu tako prepričevalnost, da se je čutila skoro prisiljeno, zaupati se mu. Sicer pa je bila v jednem onih položajev, v katerih je treba staviti vse proti vsemu. Kraljica je bila izgubljena prav tako vsled prevelike previdnosti kakor vsled prevelike zaupljivosti. Poleg tega moramo priznati, da jo je sililo govoriti.

»Čujte,« mu reče, »jaz verujem vašim zatrjevanjem in se uklanjam vašim zagotovilom. Toda pri Bogu, ki naju sliši, vam prisegam, če me izdaste in mi moji sovražniki puste življenje, da se usmrtilim sama, ter obdolžim svoje smrti vas.«

»In jaz vam prisegam pri Bogu, madame,« pravi d'Artagnan, »če bi bil pri izvršitvi vaših povelj ujet, da se takoj usmrtilim, predno mi bode še mogoče, storiti ali povedati kaj takega, kar bi moglo koga izdati.«

Nato mu mlada žena zaupa strašno skrivnost, katere jeden del mu je razodel že slučaj pred bolnišnico.

S tem mu je izjavila svojo ljubezen.

S pobožnimi občutki je stopala na dan sv. Justa v cerkvi pri sv. Jakobu v Trstu pred altar slovenske žene, da bi obhajala. Obhajanje je imelo biti po maši, katero je daroval don Bulo. Ta don Bulo (ime ni preveč vabljivo!) je obhajal vernike, ko pa je prišel do omenjene žene, katero pozna kot čutečo Slovenko, se je obrnil in odšel. No, žena je bila pametna ter je tudi odšla. Pametno je storila tako! Bog jej tega gotovo ne zameri, pač pa mora zameriti brezvestnemu laškemu popu, ki v roki z Najsvetejšim zapusti slovensko ženo le radi narodne mrznje. Taka brezbožna „posvečena“ stvar pač po nevretnem drži v rokah Najsvetejše! Da bi ga strela! Ta don Bulo zasluži posteno — bufo! Povsodi, kjer podijo Slovence iz cerkve, je najpametnejše, ostati izven nje. Boga se zbrano lahko moli tudi doma, popom, ki delajo politiko v cerkvi, pa se ni treba blizati. Proč od njih!

Celovski škof Kahn je pokazal svoje nemškonalno srce. Mož ne prihaja sicer v koroški deželni zbor, ali sedaj ko je slo proti Slovincem v dež. zboru, pa je prišel in glasoval je z Nemci, ki hočejo odpraviti popolnoma slovenščino na Koroškem. Glasovat je prišel katoliški škof za krivico Slovincem, pokazat je prišel, da tudi on kot zastopnik katoliške cerkve stoji med zatiralci slovenskega naroda. To je škandal, nečuten škandal! „Ljubite se med seboj“ je učil Kristus, ta njegov „namestnik“ pa pomaga kuriti sovražstvo proti Slovincem. Pokazalo se je zopet, da stoji katoliška cerkev v našem narodnem boju, v boju za naše svete pravice, skozi in skozi na strani naših najhujših nasprotnikov. To je sel pokazat osten-tativno v koroški deželni zbor škof Kahn, pokrovitelj družbe sv. Mohorja! Risum tenetis, amici! Hvala lepa za tako cerkev, ki v terriji jako lepo uči bratoljublje in ima vedno pravico na jeziku, v praksi pa stojijo njeni poglavarji na strani naših narodnih sovražnikov ter jim pomagajo daviti ta ubogi tako slepo verni slovenski narod!

Cerkveno bogastvo. — Da nerada, mora tudi cerkev od časa do časa izkazati svoje premoženje. Tak izkaz se je nedavno obelodanil o premoženjskem pokretu katoliške cerkve od leta 1830. do 1900. Cerkveni dohodki so naraščali neprestano; rasli so sicer tudi izdatki, a vendar se je vsako leto prihranila lepa svotica, in sicer je bilo preostanka leta 1830. 868.970 K, leta 1890. ze 24.151.428 K, a leta 1900. pa 25.242.445 K. Kaj, ni li to lepa svotica, ki si je sveta katoliška cerkev v enem letu prihranila? Vseh dohodkov je imela cerkev leta 1900. samo v Avstriji 60.763.818 K. Vsega premoženja je izkazala 813.612.301 K! To je tolik kapital, kakor ga je izkazala cela četrtina vseh avstrijskih davkoplačevalcev za odmerjenje osebnih dohodkov. Največ tega ogromnega bogastva je nakupčenega okoli stolnih cerkev (381%) pri škofstvih (309%) in pri kapiteljih (219%), dočim ga je pri župnijah le

1.4%, pri samostanih pa 78%. Leta 1835. znašalo cerkveno premoženje 114 milijonov, leta 1900. pa že 814 milijonov, naraslo je torej za okroglih 700 milijonov ali za 610%. Cerkev pa je tudi od nekdaj znala množiti in dobro nalagati svoje premoženje. Dočim je imela 1845 se dva tretjini svojega premoženja v posestvih, ima danes le se jedva 1/3, vse drugo premoženje se množi po denarnih spekulacijah, borzah itd. Denar je pač ravno pri cerkvi prva moč, ost, okoli katere se sujejo molitve in blagoslovi, dasi so apostoli učili: „Ne zbirajte zakladov na tem svetu, ki jih snedo molji in rja“ ...

Domače in razne novice.

Veliki koncert, kateri priredi naše „pevsko in glasbeno društvo“, se bode vršil soboto dne 14. t. m. v dvorani hotela „Central“ ob 8. zvečer. Ker je čisti dohodek namenjen revnim bežakim pogorelcem, je pričakovati častne udeležbe tudi od strani rodoljubov iz mesta, kakor tudi z dežele. Vojaski orkester sodeluje brezplačno. — Vstopnice in sedeži se razprodajajo pri g. Ant. Jeretiču v Semeniski ulici.

Gg. pevke in pevci „pevskega in glasbenega društva“ se opozarja na skupno pevsko vajo z orkestrom, ki bode v petek v dvorani hotela „Central“ točno ob 8. uri. Opozarja se nadalje, da kdor ne pride k tej vaji, ne bode smel nastopiti na dan koncerta.

Prememba v notarijatu. „Wien. Zeit.“ naznanja, da pride v Kanal za notarja g. dr. Ferdinand Terkuč, notarski kandidat v Gorici, g. notar Artur Lokar je premesčen v Ajdovščino, odkoder se preseli v Gorico tamkajšnji notar g. M. Pascoletto.

Poročil se je v nedeljo v Ajdovščini g. dr. Anton Breclj, zdravnik v Gorici, z g.čno Alice Casagrande.

Preblagorodna gospa Teresina dr. Jenkova v Ljubljani, poznata tudi nam z ustanovitve ruskega kružka, je potovala po Balkanu. Tu je imela priliko videti strašno bedo in grozno trpljenje Macedoncev. In ker vsakdo ve, da ima gospa dr. Jenkova mehko, res slovansko srce, je naravno, da se je intenzivno zanimala za to, kar je videla. O tem hoče gospa dr. Jenkova v kratkem predavati v „Mestnem domu“ v Ljubljani. Vratuje se v domovino, se je gospa dr. Jenkova mudila tudi v Bele mgradu in je s posredovanjem srbskih prijateljev imela čast, biti sprejeta pri kralju Petru. Kralj je gospo dr. Jenkovo sprejel s posebno ljubeznivostjo, se zanimal za slovenski narod in se poslovil z besedami: „Pozdravite Vase in Vās narod od mene in od srbskega naroda.“

Umrli je v nedeljo v Gorici v starosti 72 let Pavlina komtesa Grodtkow-Los, rojena komtesa Bavorow-Bavorovska. Truplo odpeljejo danes iz Gorice v Lvov, kjer po-

kopljajo isto na pokopališču v Lyezakovu v lastni družinski rakvi.

Tukajšnje vojaške novice so zapri-segli slovesno v nedeljo po maši v cerkvi na Travniku na dvorišču velike vojašnice na Travniku.

Porotne obravnave. — Doslej sta do-ločeni dve obravnavi, in sicer proti Jos. Pri-moziču radi poskusega umora, radi lahke telesne poškodbe in radi tega, ker je nosil s seboj orožje brez dovoljenja; druga obrav-nava bo proti Josipu Vecchiju iz Trziča, ki je obtožen požiga. Druge obravnave se do-ločijo v kratkem.

Slovenska šola Podturnem. — „Cor-riere“ je priobčil troške, katere je stala slo-venska šola Podturnem od l. 1896. doslej. Ti troški znašajo 56.728 K 91 v. „Corr.“ imenuje te troške „spese dolorose ed inutili“, češ, toliko denarja, utencev pa šola nima nič! 56.000 K, to je že neka svota. Ali kdo pa je kriv, da je vržen proč ta denar? Elineo pač le Lahi, ker so za nalašč poiskali tak prostor za slovensko šolo, o katerem so ve-deli naprej, da ni sposoben v tako svrhu in da slov. starši ne morejo pošiljati svojih otrok v oddaljeno in gnilo Katinellijsvo vo-jašnico. Ako je občina postopala tako, kakor bi bilo pričakovati od sinov dvatisočetne kulture, potem bi imeli Slovenci v Gorici svojo ljudsko šolo na primernem mestu, in od onih 56.000 K bi se ne bil potratil niti vinar! Toda rajši tratijo denar ter ga izda-jajo brez haska, samo da le Slovenci nimajo nič od tega, oni pa da vseeno kričijo o troških za Slovence, ki so „spese dolorose ed inutili.“ Pa občina goriska je že navajena zapravljati. Saj so zabili, pa sami ne vedo, zakaj, že nad 2 milijona K, kaj bo taka bagatelica 56.000 K! Le tako naprej!

Kako pretirava. — Smešno je, kako pretirava „Gorica“ našo notico o „Slabi prešci“. Kaj pa smo rekli tam? Rekli smo, da je gospod prof. in doktor Kos klerikalec, in povedali smo staro resnico, da „klerika-lizem pretvarja vse po svoje, posebno rad preobrača zgodovino. Zato se ni mogote ve-seliti nikake reči, ki pride iz peresa kakenga klerikalnega učenjaka, se manj, ako izda kako tako reč tako čistoklerikalna družba, kakor je „Leonova“, ker tam ni objektiv-nosti, ni nevtalnosti, marveč vse je pisano le s strogo pristranskega, klerikalnega sta-lišča. Tako je na sploh, in bržčas g. dr. Kos ne dela izjeme.“

Tako smo pisali. To vendar ni nič žaljivega za g. profesorja. Saj se vendar ne sramuje tega, da je klerikalec?! Drugo pa smo sodili na sploh, in rekli, da bržčas g. prof. ne dela izjeme. Tukaj torej ni nikake pozitivne trditve, in ko smo rekli „slaba prešca“, smo dostavili, da se nam zdi, da se nič ne motimo.... Tu vendar ne more biti govora o divjem zaganjanju itd.

Nekaj zanimivega pa nam je povedala „Gorica“ pri tem, povedala je namreč lepo

med vrstami, da gospodje, ki sanjajo o „krasnem književnem vahtiču“, knjige niso čitali, pa jo vendar hvalijo na vse pretege. To so lepi kritiki, to so prijatelji, katerih se mora g. prof. dr. Kos ubraniti, ako noče, la mu vzamejo vso resnost in veljavo. Oni hva-lijo na vse pretege nekaj, česar ne poznajo, mi pa ne bi smeli izreči o ti hvali rahlega dvoma na podlagi umestne predpostavke?

Casnikarsko podivjanost in hijene naj „Gorica“ ohrani le sama zase v svojem kurniku, kjer so doma.... Notica v celoti v „Gorici“ pa nam je vzela kos rahlega dvoma; če bo pisala še naprej tako, bomo v krat-kem prepričani docela, da je Kosovo delo res le — slaba prešca.

Niti sledu sramu ni več pri njih. — Gregortičevo glasilo „Gorica“ piše o od-godenju kranjskega deželnega zbora ter podtika narodno - napredni stranki zvezo z Nemci in še drugo, potem pa pravi, da so črni, kakor zamorec, in vse pranje ne po-maga nič. Da jih ni sram tako pisati, ko vedo, da imajo poslanci narodno-napredne stranke proste roke v vseh narodnih vpra-sanjih ter so prav oni spravili tekom zadnjih let v zbornico premnogo vprašanj čisto na-rodne značaja, in ko vedo, kako sramotno so zvezani očetje „Gorice“ z Lahi; v tej zvezi so sramotno kapitulirali pred Lahi prav v vseh narodnih rečeh, in vse kleri-kalne kapacitete v deželnem zboru od Gre-gortiča do Lapanje so slepo orodje dr. Pjerja! In tak umazan listič, glasilo narod-nega izdajice, se drzne kaj predbacivati stranki, ki ima čiste roke v vseh narodnih vprašanjih. Naj si pogledajo ti „katoliški“ možje svoje, bodo videli, kako so črne, in tudi uvidijo, da jim res nikako pranje ne po-maga. Rečem ti, da mi ne porečeš, to je zlato geslo klerikalcev!

Klerikalne spletkarije. — Prav pred letom dnij smo pisali o tem, kako skušajo klerikalci zanesti v napredne vrste razdor, da bi se oni tim lažje smejali. Vsi taki poskusi so se sicer vselej korenito izjalovili, ali vse-eno ne odnehajo od svoje taktike; vsako to-liko časa poskusijo kaj. Sedaj se je razna-salo nekaj časa tako skrivnostno, da sem mislil ustanoviti nov list, ki bo stal sicer nad stran-kami, ali omenjalo se je tako pomenljivo po strani, a pravzaprav bo naperjen le proti „Soci“. Taka govorčenja se vzbujala mnogo nasmehov, nikjer pa niso našli poslušnih ušes, ki bi verjela takim babarijam. Kako tudi?!... Smešiti se v javnosti je pa vsakemu dovoljeno.

Sprememba v urniku pri nekaterih vlakih. — Poštni vlak iz Trsta v Gorico je odhajal doslej pop. ob 4:40, odslej bo od-hajal ob 4:45, brzovlak pa ob 8:40 mesto 8:25, kakor doslej.

Davica se je pojavila v Št. Andrežu. Jos. Ninutu je umrla v nedeljo za davico 3-letna deklica v enem dnevu.

(Dalje v prilogi.)

D'Artagnan je žarel veselja in ponosa. Skrivnost, katero je vedel, žena, katero je ljubil, zaupanje in ljubezen, vse to je napravilo iz njega giganta.

»Jaz odpotujem,« pravi, »jaz odpotujem takoj.«
»Kako! Vi odpotujete?« vsklikne gospa Bonacieux; in vaš polk, vaš kapitan?
»Pri moji duši, zaradi vas sem pozabil vse, ljuba Konstanca! Da, prav imate, treba mi je dopusta.«
»Zopet ovira,« reče gospa Bonacieux žalostno.
»O,« pravi d'Artagnan, ko trenotek pomišlja, »premagam jo, bodite mirni!«

»Kako?
»Še danes zvečer pojdem h gospodu de Tréville in ga poprosim, naj mi preskrbi to milost od gospoda Des Essarts, svojega svaka.«
»Zdaj nekaj drugega.«
»Kaj?« vpraša d'Artagnan, ko vidi, da se gospa Bonacieux obotavlja nadaljevat.
»Morebiti nimate denarja?«
»Morebiti preveč,« odvrne d'Artagnan smeje.
»Torej,« odvrne gospa Bonacieux, odpre predal ter vzame iz njega mošnjo, katero je pred pol ure tako nežno negoval njen mož, »torej vzemite to mošnjo.«

»Kardinalovo!« vsklikne in se spusti v smeh d'Artagnan, ki, kakor je znano, vsled odstranjenega tlaka v svoji sobi ni preslišal niti zloga v pogovoru med drobninarjem in njegovo ženo.

»Da, kardinalovo,« odvrne gospa Bonacieux; »kakor vidite, ima čisto spoštovanja vredno zunanost.«
»Prokle o!« vsklikne d'Artagnan, »to bode dvojni zabava, rešiti kraljico z denarjem Njegove Eminence.«
»Vi ste ljubezniv in šarmanten mladenič,« reče gospa Bonacieux. »Bodite prepričani, da Njeno Vel-ičanstvo ne bode nehvaležno.«

»O, jaz sem že tako drago poplačan,« reče d'Ar-tagnan. »Dovolite mi, da vam povem, da vas ljubim; in to je že večja sreča nego sem se jo drznil upati.«

»Tiho!« reče gospa Bonacieux trepetaje.
»Zakaj?
»S ceste je slišati govorjenje.«
»To je glas...«
»Mojega moža. Da, Da, poznam ga.«
D'Artagnan steče k vratom in zapahne zapah.
»Vstopiti sme šele, ko jaz odidem,« pravi; »in ko odidem, mu odprite.«

»Ali jaz sem tudi hotela oditi. In kako naj se izgovorim, na kak način je izginil denar, če ostanem tu?
»Prav imate, oditi morate.«
»Oditi, kako? Videl naju bodo, če greva vun.«
»Torej morava iti k meni.«

»Ah,« reče gospa Bonacieux, »to mi pravite z gla-som, ki me dela plaho.«

Gospa Bonacieux je govorila te besede s solzo v svojih očeh. D'Artagnan opazi to solzo ter se zmeden in ginjen vrže pred njo na kolena.

»Pri meni,« pravi, »bodete na varnem kakor v svetišču, na to vam dam svojo plemiško besedo.«

»Torej pojdiva, pravi ona, »zaupam vam, pri-jatelj.«

D'Artagnan previdno odstrani zapah, in oba se splazita skozi notranja vrata na hodnik, odideta tiho po stopnicah in vstopita v d'Artagnanovo sobo.

Prišedši semkaj, zapre mladi mož zaradi večje varnosti duri; nato stopita obadva k oknu in opazita gospoda Bonacieuxa, ki se je pogovarjal s človekom, zavitim v plašč.

Pri pogledu na moža v plašč poskoči d'Artagnan

in potegnivši meč do polovice iz nožnice, se vrže proti vratom.

Bil je to mož iz Meunga.
»Kaj hočete storiti?« reče gospa Bonacieux. »Vi naju pogubite.«

»Toda prisegel sem, da usmrtilim tega človeka!« pravi d'Artagnan.

»Vaše življenje je v tem hipu posvečeno in ni vaša lastnina. V imenu kraljice vam prepovedujem, spuščati se v kako nevarnost, ki ni v zvezi z vašim postopanjem.«

»In v svojem imenu mi ne zapovedujete ničesar?«
»V svojem imenu,« pravi gospa Bonacieux, živo ginjena, »v svojem imenu vas prosim tega. Toda po-slušajva. Zdi se mi, da govorita o meni.«

D'Artagnan se približa oknu in položi nanj svoje uho.
Gospod Bonacieux je zopet odprl svoja vrata in ker je našel sobo prazno, se vrne k možu v plašču, ki ga je pustil za trenotek samega.

»Odšla je,« vrnila se je pač v Louvre.«

»Ali ste si svesti,« pravi tujec, »da ni sumila, s kakšnim namenom ste odšli?«
»Ne,« odvrne Bonacieux samodopadljivo; »to je prepovršna ženska.«

»Ali je gardni kadet doma?«
»Mislim, da ne; kakor vidite, je njegovo okno zaprto in skozi špranje ni videti luči.«

»To je vsejedno, treba se je prepričati.«
»Kako?«

»Pojdite in potrkajte na njegova vrata.«
»Vprašam tudi njegovega slugo.«

»Pojdite.«
Bonacieux se zopet vrne v svoje stanovanje,

Trgovska in obrtna zbornica. — V seji trgovske in obrtne zbornice v ponedeljek je bila na dnevnem redu tudi izvolitev jednega zborn. svetovalca na mesto umrlega L. Mighettija. Pri zadnjih volitvah v zbornico so bili dobili jednako število glasov gg. Josip Hrovatin, Andrej Obersnel in Anton Juretič. Na koncu se je bil izbran zborn. svetovalec g. Anton Juretič iz Kobarida. Tako imamo Slovenci vsaj jednega zastopnika v tej zbornici.

V isti seji so potrdili pravila kremaške zadruge v rihemski občini.

Določili se dalje ostajati pri tem, da zbornica ne stavi več v proračun 2000 K za gradnjo nove železnice zveze s Trstom.

Plače uradnikemu osebju so določili tako-le: tajniku K 4000 z aktivitetno doklado 800 K; podtajniku K 2600 z aktivitetno doklado 600 K; dvema pisarniškim oficijalom po K 1100 z doklado 300 K; obhodniku K 840 s prostim stanovanjem, diurnistom 2 K 50 v na dan.

Umrli je Artur baron Borovička pl. Theman, bivši vodja tržškega ravnateljstva državnih železnic.

Raspisane natečaja dveh uradniških mest pri deželni odboru. — Odpre se natečaj dveh mest pisarniškega asistenta pri deželni pisarni v najnižjem plačilnem razredu, ki zamorejo preiti v deseti plačilni razred deželni uradnikov.

Vsi oni, ki nameravajo prositi za podelitev gorinavedenih mest, morajo dokazati, da posedujejo kvalifikacije, ki se zahtevajo od uradnikov enakih mest po pravilniku deželnega odbora in po statutu za osebe deželnih uradov z dne 11. julija 1901.

Pravilno opremljene prošnje z dokazilom avstrijskega državljanstva, dobrega нравnega obnašanja, o izvršenih študijah, o uradnem poslovanju, o zmoglosti deželnih jezikov, kakor tudi eventualnih drugih kvalifikacij prosilcev, je vložiti pri deželnem odboru do 30. novembra 1903.

Nadaljna ustna pojasnila gledé razpisanih mest se podajajo pri uradih deželnega odbora ob uradnih urah. Deželni odbor v Gorici, dne 5. novembra 1903.

Dr. Šusteršič in ljubljansko gledališče. — Dr. Šusteršič je imel v nedeljo shod v Cerknici, na katerem je govoril tudi o izdatkih za kmete, poškodovane po uimih, in pa o izdatkih za ljubljansko gledališče. Kakor je spravi vseučiliško vprašanje brezvestno v svojo znorelo obstrukcijo, tako brezvestno draži sedaj kmete z ljubljanskim gledališčem. Slov. gledališče v Ljubljani je pač nekaj tako vzvišenega, nekaj tako kulturno pomenljivega za nas, da je pač skrajna podivjanost, spravljati to v blato klerikalnega shoda. Da se klerikalnega kmeta, ki ne ume pomena gledališča, lahko spravi v veliko nevoljo, ako se mu govori o „teatru“, umejemo, ali da izrablja kdo gledališče v tako grde namene, kakor je storil v nedeljo dr.

Sustersic, to je pr. vrhunec nebriznosti za napredek slovenskega naroda, vrhunec profanacije naših najvzvišenjših stvari. Nobena reč ni več sveta klerikalcem. Dr. Šusteršič je divjal na shodu: Glejte, toliko so dali kmetom, toliko pa za gledališče, dasi si je moral biti svest, da igra pri tem najzlošnejšo vlogo ljudskega hujšaka proti pravažni kulturni potrebi. Tako dela dr. Šusteršič in shodi. — Slovenec pa se v številki za številko zanima prav živo za slovensko gledališče, in kolikokrat je že povdarjal veliki pomen istega! Tako dvomne vloge igrajo klerikalci kaj radi, ker so lažnjivci, brezvestneži in veliki sleparji našega naroda!

Novo vino. — V tolminskem Logu so se stepli fantje v neki gostilni, ko so se napili novega vina. Med njimi se je nahajal tudi neki 22-letni Anton Čuk, baje iz Hotederske, ki pa se ni hotel pomešati med pretepeče, marveč je bežal. Ali kdo ve kako in zakaj, dohiteli so ga in ranjen je z nožem v prsi. Vsled tega je prišel v tukajšnjo bolnišnico usmiljenih bratov.

Klerikalna nesramnost. — „Gorica“ včasih mlo zdihuje, koliko vrlih možakov je bilo že po krivici napadenih v „Soci“ (največ iz Gregorčičevega peresa!) Ali kako dela sama? Zadnjič je rekla Ahasverju, da je — „večen student“. Lump, ki je napisal tisto notico, ve dobro, koga je tako imenoval, — in ta visokosolec ima šele tri leta za seboj. Visokosolec s 3 leti in prvim izpitom je torej že... večen student!! Ali ni res le palica edino pravi odgovor na tako lumparijo?

Raspisane službe. — Razpisanih je več mest davčnih pristavov v obsezu c. kr. prim. fin. ravnateljstva. Prošnje je vložiti tekom 4 tednov od 4. t. m. računši.

Pri deželni sodnji v Trstu je razpisano mesto kancelista v XI. plač. razredu. Prošnje do 16. dec. V Komnu pri okr. sodnji pa je razpisano mesto diurnista z dnevno plačo 2 K 20. Prošnje do 15. t. m.

Pri okr. sodnji v Sezani je razpisano mesto državnopopravnškega funkcionarja. Letna remuneracija 186 K.

Nasledek pretepa. — Pretekli teden so se bili stepli v neki gostilni v Lokovcu 4 fantje. Najmočnejši med njimi je bil Matija Suligoj, pred katerim so morali končno bežati. Radi tega pa so sklenili maščevanje. V soboto so ga počakali, ko je šel domov, planili po njem ter ga pretepli in ranili, potem so ga pustili samega krvavečega na cesti. Vsled tega je šel v nedeljo v tukajšnjo bolnišnico.

„Goriet“ sem napisal sinoci odgovor na njena kokodakanja, pa je tako narastel, da ga moram odložiti za soboto, ko bo „mela „Soca“ zopet celo prilogo... A. G.—k.

Tatevi. — V Gorici se pripete dan za dnevom tatvine, tako da je že nekaj posebnega s temi tatvinami. Te dni so pokradli na izvoznem trgu nekemu Bregantu okoli

15 kg. kostanja. — Neki Miha Filip je pokradel Ant. Muradorju iz Viska in R. Milaniču obleke, uro in nekaj denarja. Na to je zbežal, ali so ga vjeli koj drugi dan.

Nesramnost raznih kavcer sega jako daleč, tako daleč, da pošten človek niti ne more misliti, kake daljave morejo zavzeti njihove hudobije. Zlasti so veliki v pretvarjanju resnice in izkoriščanju besed, katere so kedaj čuli. Iz muhe naredijo slona. Tu spominjamo le na to, kako infamno so zlorabljali pred časom pogovore dr. Tuma v Čitalnici, kako so sukali besede in mu polagali na jezik reči, katerih nikdar ni mislil. Lani so se bili spravili nad goriskega okr. sol. nadzornika ter so spravljali na dan celo privatne pogovore v Čitalnici, samo da bi mogli kako podvreči si učiteljstvo v goriskem okraju pa strmoglaviti nadzornika. Taki so ti katoliški možje, ali navzlic temu ima Antonio Klobasa v Gorici drzno čelo, očitati drugim, da zlorabljajo besede, katere so kedaj kje slišali. Pa vse nekaj drugega je, pisati resnico, ne zaupano, ali pa kvariti, kar je kdo slišal, ali celo zaupane reči zlorabljati. Vedno: Rečem ti, da mi ne poročes.

„Slikar“. — V Tržic je bil prišel nekdo, ki je rekel, da slika vozove in kočije. Izvoščik Ant. Pin si je mislil, da je prišel ta slikar bas prav v Tržic, ker je imel več rečij, katere bi bilo treba prevleči z barvami. Hitro je sprejel onega neznanega človeka, ki se mu je predstavil za Egidija Siligoja, mu kupil barve ter rekel v gostilni pri Cijanju, da jamči zanj, kar tam potrebuje. „Siligoj“ je tam jedel in pil, in kmalu je zapil in zaječel 10 K. To se je izvoščiku zdelo že malce preveč, zato je stopil h kremažju, rekoč, da je jamčenje pri kraju; zlasti se je dovedla Pina do tega okolnosti, da tisti „slikar“ kar ni mogel z delom naprej. Pa bržčas je „slikar“ tudi sam uvidel, da ne opravi nič, kajti šel je k mehaniku Iv. Davanzo ter mu dal 4 krone, da mu izposodi bicikelj za 3 ure. Ko je pa sedel na kolesu, je želel „addio“ Tržicu, pa jo je popihl po svetu kdo ve kam. Izvoščik je šel čez čas v Gorico, da poizve, kdo vendar bi bil oni slikar. In tu se mu je res posrečilo izvedeti, da se piše Štefan Luznik in ne Eg. Siligoj. Sedaj iščejo tega „slikarja voz“ orožniki.

Bralno društvo „Lipa“ v Biljani vabi na plesno veselico, katero priredi v ned. dne 22. nov. 1903. v dvorani gospe Matilde Galin. Med plesnimi točkami poje društveni pevski zbor razne pesmi. Začetek plesne veselice ob 5. uri popoldne ter traja do 4. ure zjutraj. Vstopnina: 2 kroni za gospoda z eno gospo oziroma gospodično. Posamezne gospodične plačajo 60 vinarjev. K udeležbi uljudno vabi — odbor.

Listnica. — G. I. Z. v P. Vase pismo nas je prav razveselilo, ker razvidimo iz istega, da prav sodite o naših razmerah. — Srčen pozdrav!

Odvajajočih sredstev je mnogo pripravljenih iz rastlin, kakor tudi rudninstva. Mnogo gospodov zdravnikov in velik del občinstva raje uporablja sredstvo iz rastlinskega cvetja in korenin in se ogiblje drastično uplivačih rudninskih sredstev. Mi lahko najbolje priporočamo Fran Wilhelmov odvajajoč čaj od Frana Wilhelma, lekarnarja in c. kr. dvorn. založnika v Neunkirchen, Sp. Avstr. Pripravljen iz samih rastlin deluje s svojim učinkom, ker prežene pot, odpravi kašelj in vzbuja tek, že nad 30 let kot zanesljivo, prijetno in ceno sredstvo.

Novo iz Rogatec-Slatine. — Pred kratkim je uredila stavbinska komisija zgradbo novega hidro - elektro - mehanoterapevtskega zavoda. Obris in najmodernejšo uredbo zavoda je potrdil hidropat g. profesor dr. Matthes v Jeni. Zdravilišče bo najeleгантnejše izdelano in bo imelo vse novosti hidro elektrike in mehanoterapije. Imelo bo 2 veliki dvorani za mrzle kopelji, električno-svetilne kopelji, laboratorij, pnevmatične celice itd. in veliko dvorano z različnimi kopelji.

V teku 80 let se je na podlagi studij geologa profesorja Joh. Rumpf napolnjevanje steklenic za rogasko kiselno tako uredilo, da vrelec ni zgubil nič ogljikove kisline, ampak je voda v steklenici ostala, kakoršna je bila pri izviku. To zboljšano napolnjevanje steklenic prihrani nadalnje delo z razpošiljanjem. Sedaj, pred zgradbo nove lokalne železnice misli štajerski deželni odbor osrednjo studenčno opravo tako urediti, da bi bili vsi prostori pri napolnjevanju v pripravnem načinu združeni. Pred kratkim je uredila komisija pod vodstvom c. kr. okrajnega glavarstva v Ptujju načrt za novo centralno napolnjevanje. Prostor za to so dobili na mestu, kjer je prej stala od l. 1820. obstoječa kapela. Obris je potrdil dunajski arhitekt Karl Haybäck, kateri je sestavil tudi obris založne hiše tvrčke Mattoni na Dunaju in v Gless-hübel-u. Načrt, ki je s tirom zvezan z rogasko lokalno železnico, ima vse novosti izvozne hiše in bo služil kot vzorec vsem izvoznim hišam rudninskih vodč. Z delom se bode pričelo že meseca maja l. 1094.

Razgled po svetu.

Državni zbor bo sklican ali že 17. ali pa 24. Delegacije pa se sklicajo meseca decen — ako ogrski državni zbor izvoli pravočasno delegate.

Včeraj so naznanili listi, da je sklican državni zbor na dan 17. t. m.

Česke stranke so se zedinile. — Mladočeska, staročeska in agrarna stranka so se zedinile, da bodo postopale skupno v zbornici drž. poslancev v vseh narodnih vprašanjih. V soboto je izšel na češki narod oklic, v katerem stoji poleg drugega: „Česki narod se nahaja v resni nevarnosti, ker se njegov napredek zavira v političnem, kulturnem in gospodarskem oziru vsled nasilnosti s strani

odide skozi ista vrata, skozi katera sta odbežala begunca, pride do d'Artagnanove veže in potrka.

Nihče ne odgovori. Porthos si je, da bi bil bolj dostojanstven za ta večer izposodil Plancheta. In kar se tiče d'Artagnana, ni dal od sebe nikakega znaka prisotnosti.

V trenutku, ko se je oglašil Bonacieux na vratih, sta mlada človeka čutila, kako jima vtriplje srce.

»Nikogar ni doma,« pravi Bonacieux.

»Vsejedno pojdiva vendar raje k nam, tam bodeva na varnejšem nego na pragu.«

»Ah, moj Bog,« vzdihne gospa Bonacieux, »zdaj ne bodeva čula ničesar več.«

»Nasprotno,« pravi d'Artagnan, »slišala bodeva tim boljše.«

D'Artagnan odstrani od tal dve ali tri deske, ki so tvorile iz njegove sobe drugo Dionizijevo uho, rajprostre po tleh preprogo, poklekne in da gospej Bonacieux znamenje, naj stori tudi tako in naj se skloni k odprtini.

»Torej ste si svesta, da ni nikogar tukaj?« pravi tujec. —

»Zato sem vam porok,« pravi Bonacieux.

»In menite, da je vaša žena...?«

»Odšla zopet v Louvre.«

»Ne da bi govorila s kom drugim nego z vami?«

»Tega sem si svest.«

»Ali veste, da je to jako važno?«

»Torej ima poročilo, katero sem vam prinesel, neko vrednost...«

»Zelo veliko, moj ljubi Bonacieux, tega vam ne prikrivam.«

»Torej bode kardinal z menoj zadovoljen?«

»O tem ni dvoma.«

»Veliki kardinal!«

»Ali veste gotovo, da vaša žena tekom pogovora z vami ni izrekla nikakega imena?«

»Mislim, da ne.«

»Ali ni imenovala niti gospe de Chevreuse, niti gospoda Buckinghamha, niti gospe de Vernet?«

»Ne, rekla je samo, da me hoče poslati v London, da bi služil koristim neke odlične osebe.«

»Izdajica!« zašepeta gospa Bonacieux.

»Tiho!« pravi d'Artagnan in jo prime za roko, katero mu ona tudi mirno pusti.

»Pri vsem tem,« nadaljuje mož v plašču, »ste norec, ker se niste delali, kakor da hočete nalogo sprejeti; na ta način bi imela midva zdaj pismo v rokah; država, kateri pretijo, bi bila rešena, in vi...«

»In jaz?«

»Ej, ej, in vi! Kardinal bi vam podelil plemstvo...«

»Ali vam je povedal to?«

»Da, jaz vem, da vam je hotel pripraviti to presenečenje.«

»Bodite mirni,« odvrne Bonacieux. »Moja žena me obožava, in še je čas.«

»Tepec!« zašepeta gospa Bonacieux.

»Tiho!« pravi d'Artagnan in močnejše stisne njeno roko.

»Kako da je še čas?« vpraša mož v plašču.

»Jaz se vrnem v Louvre, vprašam po gospej Bonacieux, rečem, da sem si premislil in hočem nalogo prevzeti, dobim pismo in pohitim ž njim h kardinalu.«

»Dobro, pojdite hitro; jaz se kmalu vrnem, da izvem vspeh vašega koraka.«

»Neznanec na to odide.«

»Nesramnež!« reče gospa Bonacieux, zaznamuje svojega moža s pravim izrazom.

»Tiho!« ponovi d'Artagnan in ji stisne roko še silneje.

Silno vpitje prekine tu misli d'Artagnana in gospe Bonacieux. Njen mož je opazil, da je izginila njegova možnja, ter klical na pomoč proti tatovom.

»Ah, moj Bog!« vzdihne gospa Bonacieux. »Vso četrt mesta spravi kvišku.«

Bonacieux je kričal dolgo časa; toda ker je bilo tako kričanje v rue de Fossoyeurs slišati večkrat, ni nikogar več zvalilo na cesto, in ker je bila drobninarjeva hiša nekaj časa sem na slabem glasu, gospodu Bonacieuxu ni prišel nihče na pomoč, vsled česar je on, neprestano kričal, odšel. Bilo je slišati, kako se je oddaljeval njegov glas proti rue du Bac.

»In ker je zdaj odšel on, se m rate oddaljiti tudi vi,« pravi gospa Bonacieux; »bodite pogumni, toda pred vsem previdni, in pomnite, kaj ste dolžni kraljici.«

»Nji in vam!« vsklikne d'Artagnan. »Bodite mirni, lepa Konstanca, vrnem se vreden njene hvaležnosti; toda ali se vrnem tudi vreden vaše ljubezni?«

Mlada žena odgovori samo z živo rudečico, ki oblije njena lica. Nekaj trenutkov pozneje odide tudi d'Artagnan, zavrt v velik plašč, ki ga je ponosno odbijala kvišku nožnica dolgega meča.

Gospa Bonacieux mu sledi z dolgim zaljubljenim pogledom, s kakršnim spremlja ženska moža, do katerega čuti ljubezen; toda ko on izgine za cestnim ovinkom, pade na kolena in sklone roke:

»O moj Bog,« vsklikne, »čuvaj kraljico, čuvaj mene!«

XIX.

Bojni načrt.

D'Artagnan se je napotil naravnost h gospodu de Tréville. Spoznal je, da ta prokleti neznanec, ki je

nemške manjšine. Boj, da li ima premoč in nadvlado samo eden narod, ali da se izvrši ravnopravnost vseh narodov, se mora izvajati. V tako važnem trenutku hočemo mi zopet doseči edinstvo v češkem taboru in navdati malodušne bojne vrste z novim navdušenjem, z življenjem in z novo močjo. Zato kličemo vse Čehe pod skupni prapor v boj za pravice dežele in naroda, k odločnemu odporu proti nasilstvu in krivici. Celokupni češki narod se naj zediní v močno enotno falango, kateri podleže krivica in ob katere moči bosta izvojevali zmago pravica in pravičnost. V programu se nadalje tirja, da se naj v armadi primerno vpoštevata in rabi polkovni jezik, da se naj uvede v vojaška učilišča in vzgojevališča češčina in da se naj češki jezik vpoštevata pri kontrolnih shodih, kakor tudi, da naj se ga vojaške oblasti poslužujejo v dopisovanju s češkimi uradi in s češkimi strankami. V taktičnem oziru bodo raliirane stranke z vso energijo stremile za tem, da se čimprej odstrani na protipostavnem vetu nemških strank temelječi krivični vladni sistem in se bodo v to svrhu posluževale najostrejših parlamentarnih sredstev. Na čelu te organizacije stoji skupni izvršilni odbor, obstoječ iz pripadnikov vseh treh združenih strank, ki se ima posvetoovati in sklepati o vseh zadevah.

To zedinje je močno presenetilo Nemce pa tudi vlado, ki je mislila za gotovo, da v prih. zasedanju Čehi ne bodo nastopali enotno, kar bi bilo zanj seveda velikega pomena. Močni, kakor malokdaj prej, stopajo Čehi v zbornico poslancev na Dunaju.

O tem zedinjenju je napisal „Slov. Narod“ lep članek, v katerem kaže na potrebo zedinjenja tudi med Slovenci glede vseh narodnih vprašanj. Med drugim pravi: Nar.-napredna stranka je vedno stala na stališču, da je vzlic vsem strankarskim nasprotjem mogoče in potrebno skupno delovanje v vseh narodnih zadevah. In po tem prepričanju se je tudi vedno ravnala, ne samo v državnem zboru, nego tudi v deželnem zboru kranjskem. Le pomislimo, koliko važnih narodnih akcij je v deželnem zboru — dokler je mogel delati — sprožila narodno-napredna stranka, kakor n. pr. akcijo glede vseučilišča, glede ljubljanske realke, glede ravnopravnosti pri uradih, glede slovenskega pouka na visjih gimnazijah, glede preganjanja slovenskih visokošolcev v Gradcu in na Dunaju itd. itd. Vse te zadeve je sprožila narodno-napredna stranka in je vselej povabila klerikalce na sodelovanje ter jim svoje predloge dajala v podpis. In istotako je bilo tudi v državnem zboru. Celo žrtve je doprinesla narodno-napredna stranka, samo da se je kaka narod. akcija skupno uprizorila. Opozarjamo samo na nujni predlog zastran vseučilišča. Klerikalci so se takrat postavili na stališče: če ne bo Šustersič predloga utemeljeval, pa sploh ne bo skupne akcije. In narodno-napredna stranka je res odnehala, kakor že tolikrat poprej, a če tisti predlog

ni rodil prav nobenega uspeha, je tega kriv dr. Šustersič, ki je takrat zlorabil vseučiliško vprašanje za svojo osebno rehabilitacijo, kakor je to vprašanje sedaj zlorabil v deželnem zboru za svojo obstrukcijo. Se veš! Ko so bile končane državnozbornske volitve, je narodno-napredna stranka, pozabivši vse drugo, sprožila celo predlog, naj se v drž. zboru ustanovi skupen jugoslovanski klub, dasi je vedela, da si s tem veže roke in da bo v tem skupnem klubu vedno majorizirana. A bilo ji je za občno korist slovenstva in zato je stavila ta predlog. V zgodovini politični ga morda ni slučaja take nesebičnosti, takega podrejanja strankarskih interesov pod skupno korist, kakor je ta slučaj, in če je zgodovina pravična, mora to z zlatimi črkami zapisati v svojo knjigo. A klerikalci? Ti so s ciničnim posmehom in z brezstidnostjo, ki jo zmora samo rimski klerikalizm, odklonili to brezprimerno ponudbo narodno-napredne rodoljubnosti, odklonili skupen klub in članom svojega kluba celo prepovedali podpisovati interpelacije naprednih tovarišev, tudi če so te interpelacije strogo narodnega značaja.

Zdaj pa naj čitatelji primerjajo to prakso klerikalne stranke s teorijo, ki jo oznanja zadnji čas njeno lažljivo glasilo, in spoznali bodo sleparstvo te črne klike.

Deželni zbor češki je po najvišem ukazu na ključen.

Razsodba upravnega sodišča glede tržaskih občinskih volitev. — Upravno sodišče je izdalo že znano razsodbo v stvari rekurza dr. Gino Dompierija proti veljavnosti zadnjih občinskih volitev v Trstu. Razsodbi sledi motivacija. V tej je rečeno, da je zadnje volitve smatrati za volitve v mestni svet in ne deželnozbornske volitve, ker mestni svet more funkcionirati kakor deželni zbor se le tedaj, ko se je pravilno konstituiral in ko je na deželnozbornsko zasedanje bil sklican po cesarskem patentu. Vseled tega izjavlja upravno sodišče, da je kompetentno razsojati o rekurzu dra. Dompierija. — V motivaciji je nadalje rečeno, da volilne liste niso bile pravilno izložene in da o tem izloženju niso bili volilci pravilno obveščeni. Vseled tega je nezakonit sklep mestnega sveta z dne 17. maja 1903., s katerim je bil dr. Dompierijev rekurz odklonjen kakor neutemeljen. Motivacija zaključuje: Z ozirom na to, da je pravilno obveščenje o izloženju volilnih listin predpogoj in podlaga pravičnemu reklamacijskemu postopanju, ni potem nikakega jamstva za točno sestavo volilnih listin, ako so bile volilne liste na nezakonit način izložene in vseled tega ni tudi nikakega jamstva za pravilnost volitev. Na podlagi zgoraj navedeni je sklep mestnega sveta razveljaviti kakor nezakonit.

Nesreča pri zgradbi „Narodnega doma“ v Trstu. — V višini 4. nadstropja so podirali v soboto oder, kjer se imajo zgraditi stopnice. Na ta oder je prišel, ne da bi ga bil kdo klical, mladi delavec Korelc, ki je ponesrečil, padši kakih 20 m. Seveda je

bil mrtev takoj. Na kraj nesreče so prišli redarstveni organi, potem sodna komisija. Preiskovalni sodnik dr. Barzal je zaslišal najprej voditelja gradbenih del g. Svetka Martelanca, ki je povedal, da njega in podjetje ne zadene pri nesreči nikaka krivda. Ali sodnik ga ni hotel slisati, marveč ga je dal odvesti v — zapor. Istotako je dal zapreti tudi natelnika tesarjev Antona Tisino. V nedeljo predpoldne pa so ju izpustili iz zaporov, in je sam državni pravdnik priznal zastopnikom Martelanca, da je bilo aretiranje nepotrebno! Tvrda Martelanc & dr. je na najboljšem glasu, tudi vlada jej je opetovano že poverila večja dela ter jej opetovano izrekla pismeno priznanje. Strogo postopanje preiskovalnega sodnika je vzbudilo vseobče ogorčenje. V ulici Torrente je bila pred časom tudi velika nesreča, odgovoren je bil res laski podjetnik, ali ni bil zaprt, slovenski podjetnik pa! To nam da mnogo misliti. Ako bi se uvedla na sploh taka praksa zapiranja, potem bi bili izvestni podjetniki in njih vodje, pa laske narodnosti, vedno pod ključem!!

Rusko ladje „Imperator Nikolaj I.“ v Trstu je posetilo mnogo Slovanov. Ruski pomorščaki so razkazovali z največjo ljubeznivostjo vse privedbe na veliki ladji. Mož je 700. Razumeli so se prav dobro med seboj, govore vsak v svojem jeziku. Rusko brodovje odpluje na Grško, event. pojde pred Solun.

„Zarja“ v Rojnu priredi v nedeljo 15. t. m. koncert s plesom v prostorih „Nar. doma“ v Barkovljah. „Slov. Čitalnica“ v Trstu pa vabi na društveni večer svoje člene in povabljene goste v soboto 14. t. m.

Hrvatski sabor bo sklican začetkom meseca decembra. Saboru se predstavi novi ban grof Pejačević.

Shod dunajskih Čehov. — V X. okraju je bil 8. t. m. shod, katerega se je udeležilo 3000 Čehov. Shod je protestoval proti ministrski odločbi, s katero so se od bile prošnje za češke šole. Na shodu je govoril ces. svetnik Penizek, ki je obsirno pojasnil, kako se godi Nemcem na slovanskem jugu in kako brezpravna je slovenska tretjina koroskega prebivalstva. Na Koroskem je toliko Slovencev, kakor na Moravskem Nemcev, a pravice nimajo nič.

Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju vabi k XV. občnemu zboru, ki bode dne 14. novembra t. l. v dvorani „Slovanske Besede“ na Dunaju, I., Bräunerstrasse 7, I. nadstropje. Začetek ob šestih zvečer. Dnevni red: 1. Nagovor gosp. predsednika; 2. poročilo g. tajnika; 3. poročilo g. blagajnika; 4. poročilo gg. preglednikov; 5. volitve; 6. slučajnosti.

Dalmatinski deželni zbor. — V seji v soboto je govoril v glavnem predsednik pravaške stranke dr. Tumbić, kakor je omenjeno že v uvodnem članku. Za njim je govoril srbski posl. Kovačević, ki je rekel, da avstrijski sistem mora na Balkanu falirati tako,

kakor je faliral v Italiji. Napadal je ostro dalmatinske sodne oblasti ter predsednika zaderske prizivne nadsodnije Gertscherja. Laski poslanec Salvi je tudi povdarjal, da ne bo težko priti do sporazumljenja med Slovani in Lahi. Spominjal se je nemirov na Hrvatskem ter obsojal Ogrce, ki so zaigrali s svojim postopanjem proti Hrvatom svoje nekdanje simpatije med drugimi narodi.... Stremljenje po samoohrani zahteva slogo med Lahi in Slovani. Izrekel je željo, naj bi jugoslovanski narod uspešno napredoval na poti do končnega zjedinenja, po čemur stremijo ima pravico in dolžnost vsak narod. Dr. Smoljaka je pozdravljaj z veseljem porajajoče se nove ideje. Hrvatski narod je končno spregledal in ne bo dirjal več za monarhijo, marveč i ta naj išče Hrvate, ako hoče. Kar se tiče sporazumljenja med Lahi in Slovani, je treba isto na vsak način doseči. Neoporečen je slovanski značaj Dalmacije, želi, da bi Hrvati živeli v miru z Lahi, katerim pa kakor manjšini podelijo popolne garancije za svobodno narodno življenje. Istotako je potrebna sloga med Hrvati in Srbi, ker imata oba naroda jednake interese.

Dalmatinski Hrvatje proti vladnemu načrtu. — Poslanci narodne stranke in stranke prava so imeli 5. t. m. skupno sejo, na kateri se je sklenilo, da se jezikovni načrt namestnika Handla odklanja, ker je protiven sklepom deželnega zbora glede uradnega jezika v Dalmaciji. Hrvatski poslanci stoje prejkakoralej na stališču, da se ima v vse urade uvesti hrvatski jezik kot uradni jezik, vseled česar se mora proti poskusu, utihotapiti nemščino v urade, najodločneje protestovati. V Dalmaciji mora biti izključni uradni jezik samo hrvatski z edino izjemo, da se rešujejo laske vloge in zapisniki tudi v laskem jeziku, to je conditio sine qua non! To je moška beseda na vladne intrige, utihotapiti nemščino v urade v Dalmacijo!

Cesar Franc Jožef za Macedon. — Bolgarska princezinja Klementina se je obrnila do vseh vladarjev s prošnjo, da prispevajo za podpore macedonskim begunom. Prvi se je odzval cesar Franc Jožef z 10.000 franki in lastnorodnim pismom.

Nemški cesar. — Profesor Moric Schmidt je v soboto nemškemu cesarju izrezal polipa v vratu. Operacija se je posrečila. Cesarju je naročeno, da ne sme govoriti, dokler se operacija ne zaceli. Cesar je vso noč spal.

Operacija nemškega cesarja je vzbudila splošno začudenje, ker se prej ni nič vedelo o cesarjevi bolezni. Operacijo polipa v grlu so izvršili brez narkoze. Cesar ne sme govoriti, sicer se pa dobro počuti. Ta bolezen v glasilkih se pojavlja često pri ljudeh, ki mrajo glasno govoriti.

Na Španskem v Santanderju je prišlo povodom občinskih volitev do velikih izgrediv, tako, da je razglašeno obsedno stanje. Tudi iz drugih krajev prihajajo poročila o demonstracijah.

bil očitno kardinalov agent, v malo minutah obvesti kardinala, in prav je imel, ko je mislil, da ne sme izgubiti niti trenutka.

Srce mladega moža je bilo polno radosti. Našel je priliko, proslaviti se in si zraven prislužiti mnogo denarja, in pri tem mu je dajalo pogum to, da se je mogel bližati ženi, katero je oboževal. Ta slučaj ga je dvignil višje nego si je upal prositi božjo Previdnost.

Gospod de Tréville je bil v svojem salonu s svojim običajnim dvorom plemičev. D'Artagnan, ki so ga poznali kot domačega prijatelja, je šel naravnost v njegov kabinet in dal javiti, da čaka glede neke jako važne zadeve.

D'Artagnan je čakal komaj pet minut, ko je prišel gospod de Tréville. Vrli kapitan je od veselja, ki je sijalo z d'Artagnanovega obličja, spoznal na prvi pogled, da se je moralo res pripetiti kaj novega.

Vso pot se je povpraševal d'Artagnan, ali naj gospodu de Tréville zaupa vse ali naj ga prosi samo pooblastila v neki tajni zadevi. Toda gospod de Tréville je bil z njim vedno tako prijazen, bil je zelo udan kralju in kraljici, sovražil je kardinala tako iz dna srca, da je mladi mož sklenil, povedati mu vse.

»Vi ste me prosili semkaj, moj mladi prijatelj?« pravi gospod de Tréville.

»Da, gospod,« pravi d'Artagnan, »in upam, da mi oprostite, da sem vas motil, ko izveste, za kako važno stvar gre.«

»Govorite torej, poslušam vas.«

»Ne gre za nič manj,« pravi d'Artagnan s ponižanim glasom, »kakor za čast in morebiti tudi za življenje kraljice.«

»Kaj pravite?« vpraša gospod de Tréville, se

ozre naokoli, če sta sama, in vpre v d'Artagnana svoj vprašajoči pogled.

»Jaz pravim, gospod, da mi je slučaj odkril skrivnost...«

»Katero upam, da obdržite za se, mladi mož, če vam je drago vaše življenje.«

»Katero pa moram razodeti vam, gospod, ker mi vi jedini morete pomagati pri nalogi, katero sem dobil od Njenega Veličanstva.«

»Ali je ta skrivnost vaša?«

»Ne, gospod, ampak kraljičina.«

»Ali ste pooblašteni od Njenega Veličanstva zaupati mi jo?«

»Ne, gospod, prav nasprotno mi je naročen najstrožji molk.«

»In zakaj je torej hčete izdati meni?«

»Ker brez vas ničesar ne morem, kar moram priznati, in ker se bojim, da mi odrečete milost, katere sem vas prišel prositi, če ne veste, s kakim namenom je prosim.«

»Čuvajte svojo tajnost, mladi mož, in povejte, česa želite.«

»Želim, da mi preskrbite od gospoda Des Essarts dopust za petnajst dnij.«

»Kdaj?«

»Še to noč.«

»Ali zapustite Paris?«

»Izročeno mi je poslanstvo.«

»Ali mi morete povedati kam?«

»V London.«

»Ali ima kdo kako korist od tega, če ne dosežete svojega cilja?«

»Mislim, da bi kardinal dal vse na svetu za to, da bi preprečil srečni izid.«

»Ali potujete sami?«

»Sam.«

»V tem slučaju ne pridete niti v Bondy; to vam pravim, kakor gotovo sem Tréville.«

»Kako to?«

»Ker vas dajo usmrtiti.«

»Torej umrjem pri izvrševanju svoje dolžnosti.«

»Toda vaša naloga ne hode izvršena.«

»To je res,« pravi d'Artagnan.

»Verjemite mi,« nadaljuje Tréville, »pri takih podjetjih so potrebni štirje, da pride jeden do cilja.«

»Ah, prav imate, gospod,« pravi d'Artagnan, »toda vi poznate Athosa, Porthosa in Aramis ter veste, ali morem razpolagati z njimi.«

»Ne da bi jim razodeli skrivnost, katere jaz nisem hotel vedeti?«

»Enkrat za vselej smo si prisegli slepo zaupanje in neomahljivo udanost; poleg tega jim morete reči vi, da mi popolnoma zaupate, in oni mi ne bodo zapuili manj nego vi.«

»Jaz morem vsakemu izmed njih dati petnajst-dneven dopust, to je vse: Athosu, ki ga še vedno boli rana, da gre v oplice v Forges; Porthosu in Aramis, da spremita svojega prijatelja, katerega nečeta zapustiti v tako žalostnem položaju. Vročitev njihovega dopusta bode ob jednom dokaz, da odobravam njihovo potovanje.«

»Hvala, gospod, vi ste izredno dobrotljivi.«

»Pojdite jih takoj iskat, da bode možno pripraviti vse še to noč. Ah, napišite mi najprej svojo prošnjo za gospoda Des Essarts. Morebiti ste imeli za petami kakega vohuna, in vaš obisk, ki je v tem slučaju kardinalu že znan, bode na ta način opravičen.«

(Dalje pride).

Laš. I. finančni minister Rosano, član novega ministerstva, se je vstrelil po noči od 8. na 9. t. m. z revolverjem. Našli so mrtvega. Baje se je odkrila neka umazana afera, v katero je bil zapleten Rosano.

Slov. akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju priredi v sredo 11. t. m. svoj II. red. obč. zbor. Začetek ob 8 h zvečer; lokal: „Zum Magistral“ I. Lichtenfelsgasse. cand. iur. B. Vošnjak. t. c. predsednik, phil. Dolenc, t. c. tajnik.

Nemška vojna uprava je začela staviti velikansko železno ograjo, ki bo v obsegu 22 km obkrožila mesto Metz. Odkar so porušeni mestni zidovi, je ostal Metz brez vsake utrdbe, kar pa se zdi nemški vojni upravi zelo nevarno z ozirom na to, da se pokrajina še vedno ni udomčila v nemški oblasti ter so Francozi blizu. Ograja je dva metra visoka ter obstoji iz močnih železnih palic.

Narodno gospodarstvo.

Uvoz turčice v Avstrijo. — Ker je bila lani slaba letina za turčico, jo je bilo treba uvažati. Do 1. sept. l. se je uvozilo nad 2 mil. q, največ iz Severne Amerike, Rusije in Rumunjske; posebno velik je bilo dovoz meseca septembra, zlasti iz La Plate na Reko. Sedaj pa preneha vsaki uvoz, ker je letos na Ogrskem dosti turčice. Zetev se ceni na 32-6 mil. q.

Nova skladišča za les v Trstu. — Ta nova skladišča bodo gledé na novo železniško zvezo pod Skednjem. Tržaska trgovska in obrtna zbornica zastopa vestransko želje interesentov ter je iste že opetovano na merodajnih mestih povdarjala.

V svoji zadnji izjavi iz preteklega meseca povdarja, da se strinja z nameranimi novimi skladišči, da pa želi glede nove dovozne ceste na kolodvor in v novo luko razširjenje iste ter izrecno želi, da bi se pospešila dela, skladišča za les pa naj ostanejo pri Sv. Andreju, dokler niso povsem gotova ona pod Skednjem.

Uvoz sladkorja v Egipt. — Lani se je izvozilo iz Evrope sladkorja 10.361 ton (Avstro-Ogrska je dala 8625 ton), letos pa se je izvozilo v prvi polovici le 2825 ton, iz avstrijskih luk od tega 2300. Vzrok padanju izvoza tiči v tem, ker je 9 tovarov za sladkor v Egiptu prezela „Société Générale de sucres d'Egypte“ ter jako pomnožila produkcijo.

Alkohol je zlo, katerega škodovanje se pozna pred vsem v gospodarstvu. Ako bi se denar, zapravljen za alkohol, porabil drugam, bi bila odstranjena marsikaka beda. Poglejmo za danes, kako je z alkoholom v Nemčiji.

V Nemčiji se porabi vsako leto okolo 2½ milijona hektolitrov alkohola v destiliranih pijateh in 70 milijonov hektolitrov piva. Vina pa tudi precej. Neposredna izdaja za alkoholne pijace se sme na leto računati na tri milijarde mark. Za leto 1902/03. so izdatki nemške države proračunjeni na 2.304.483.115 mark. Torej popije Nemec v rajhu več, kar potrdi država. Za armado in mornarico je v državnem proračunu 871 milijonov mark. Torej se porabi za pijaco trikrat toliko. Ako bi se za ta denar kupilo rži in se plačalo 140 mark za 1000 kilogramov, bi se kupilo za navedeni, za opojne pijace na leto potrošeni denar — 21½ milijard kilogramov rži.

Zvišanje poštne pristojbine. — Ravateljstvo pošte in brzojava je znižalo s 1 nov. t. l. v poštne službi za Bosno in Hercegovino poštne pristojbine za zavoje do 5 kl in za poštne nakaznice tako-le: Zavoji do 5 kl. Pristojbina glede teže znaša: za zavoje do 500 gr. 60 v, od 500 gr. do 5 kl 80 v. Gledé določbe pristojbine o vrednosti se ne spremeni nič. Nakaznice. Nove pristojbine znašajo: za nakaznice do 40 K 20 v, nad 40 do 100 K 30 v, do 300 K 60 v, do 600 K 90 v, do 1000 K 150 v.

Popisani bankovci. — V zadnjem času se pojavljajo v prometu pogosto bankovci, zlasti ob straneh črtani ali popisani. Opozorjamo občinstvo, da takih bankovcev uradi, zlasti poštni, ne sprejemajo, ako se jih zamenja v avstro-ogrski banki, se izgubi pri kosu 10 v. Ker je včasih pri velikem prometu težko pri uradih pregledati vsak bankovec ter se lahko pomešajo vmes popisani in črtani, in tako poškodovani pridejo lahko v večjem številu tudi v roke strankam, je v obtem interesu, da se pusti bankovce take, kakršni so, ter se na nje nič ne piše in nič ne črta.

Jakob Šuligoj,

urar, v Gorici,
c. kr. železnice Gosposka ulica št. 25.

Priporočam svojo zalogo raznovrstnih švicarskih ur posebnó jako imenitne in dobre pariske žepne ure z znamke **Benetton** za gospode. Za službo so jako natančne ter se dajo vravnati do sekunde; poročstvo dajam 5 let.

V zalogi imam tudi raznovrstne šivalne stroje najnovejših sistemov po zelo nizkih cenah; dajam tudi na obroke.

Veliki požar!

zamore se lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi
brizgalnicami

nove sestave, koje od desne in leve strani vodo vlečejo in mečejo. V vsakem položaju delujejo krotanje brizgalnice nepotrebno!

R. A. Smekal
Zagreb,

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sekalk in gospodarskih strojev.

1129 odlikovanj

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček

v Gorici

priporoča sledeče zvezke

TALIJE:

- I. zvezek: Pri puščavniku. Veseloigra v enem dejanju. — (4 moške, 3 ženske osebe.)
 - II. „ : Bratranec. Burka v enem dejanju. — (2 moški, 3 ženske osebe.)
 - III. „ : Starinarica. Veseloigra v enem dejanju. — (3 moške, 4 ženske osebe.)
 - IV. „ : Medved snubač. Veseloigra v enem dejanju. — (3 moške, 1 ženska oseba.)
 - V. „ : Doktor Hribar. Veseloigra v enem dejanju. — (5 moških, 3 ženske osebe.)
 - VI. „ : Dobrodošli! Kdaj pojedete domu? Veseloigra v enem dejanju. — (2 moški, 2 ženski osebi.)
 - VII. „ : Putifarka. Burka v enem dejanju. — (3 moške, 2 ženski osebi.)
 - VIII. „ : Čitalnica pri branjevi. Burka v enem dejanju. — (2 moški, 5 ženskih osebi.)
 - IX. zvezek: Idealna tačča. Veseloigra v enem dejanju. — (1 moška, 3 ženske osebe.)
 - X. „ : Eno ura doktor. Burka v enem dejanju. — (6 moških, 3 ženske osebe.)
 - XI. „ : Dve tačči. Veseloigra v enem dejanju. — (4 moške, 3 ženske osebe.)
 - XII. „ : Mesalina. Veseloigra v enem dejanju. — (3 moške, 3 ženske osebe.)
- Vsak posamezen zvezek stane 40 vin, po pošti 5 vin. več.

Kerševani & Čuk

v Gorici

v ulici Riva Castello šte. 4 (konec Raštelja). Priporočata slavn. občinstvu iz mesta in z dežele

svojo mehanično delavnico, založeno šivalnih strojev in dvokoles iz tovarne „Puch“ ter drugih sistemov.

Sprejemava vsako popravilo in rekonstrukcijo bodisi šivalnih strojev, dvokoles, pušk in samokresov.

Vsako popravilo, šivalni stroj ali dvokoleso jamčiva.

Z ozirom na najino 40-letno skušnjo, zagotavljava, da so izdelki najine zaloge najboljše vrste in trpežni, ter izvršuje vsako popravilo bodisi šivalnih strojev ali dvokoles točno in dovršeno.

Posojujeva tudi dvokolesa.

Anton Pucelj

brivec,

priporoča slavnemu občinstvu iz mesta in z dežele svoji

brivski delavnici

na Travniku

in na Stolnem trgu šte. 2.

Gorica * Gorica

Hôtel

„pri zlatem jelenu“

v trgovskem središču nasproti nadškofijski palači. — Sobe za prenočišča po zmernih cenah. — Velik jedilni salon, poleg stekleni salon s teraso. — V poletnem času prijeten vrt z verando. — Sobe za klube, društva, za sklenjene družbe. — Izborna kuhinja. Domača in ptuja vina. Izvirno pilzensko „prazdroj“ - pivo.

Vsak danji kruh

so postale

= Ilirske testenine =

vsled svojega izbornega okusa, obilne redilnosti ter hitre in jednostavne priprave. Za Goriško in Gradšćansko nahaja se odslej zaloga pri g. Jos. Rovani-u v Gorici, ulica Rabata št. 20 in 22.

Službe išče

mlad človek bodisi kot konduktor v hotelu ali zadrugi. Sprejme tudi druge privatne službe. Govori slovensko in nemško. Naslov pove naše upravništvo.

Anton Pečenko

Vrta. ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih,

briskih, dalmatinskih in istarskih vinogradov.

Dostavlja na dom in pošilja po železnici na vse kraje avstro-ogrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce. Gene zmerne. Postrežba poštena.

Posestvo na prodaj,

prav v lepem kraju v Rožni dolini na Koroškem, blizu nove državne železnice. Posestvo obstoji iz njiv, travnikov in gozda; v hiši je stara gostilna, trgovina ter prodaja tobaka, pripravljeno tudi za druge kupčije. — Proda se tudi sama hiša z obrtom. — Cena posestvu je 10.600 kron, polovico je plačati takoj, drugo po dogovoru. — Naslov pové iz prijaznosti upravništvo „Soče“.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

Zahtevajte

moj ilustrirani cenik z več kakor 500 podobami od ur, zlatih, srebrnih in muzikalnih predmetov, kate. a pošilja zastoj in poštne preste

Hanns Konrad,

tvornica ur in eksportna hiša
Most št. 219. — (Česko).

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond: 25.000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalje: 75.000.000 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države.
z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastnej bančni hiši
Gospodskih ulicah šte. 12.

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder pošuje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatke podpore v narodne in občnokoristne namene.

V Ameriko potujoči

naj se blagovolijo obrniti na

Agenturo Zwilchenbart

v Buchsu ali Baslu (Švica)

Generalno zastopstvo francoske prekmorske brzoparobrodne družbe

Havre - New York.

Na vsako vprašanje daje se kretom pošte in brezplačno odgovor in pojasnila.

Mizarska zadruga v Gorici (Solkan)

Naznanja slavnemu občinstvu, gospodom trgovcem in založnikom pohištva, da ima

veliko zalogo

veliko zalogo

izgotovljenega pohištva vseh slogov

v Solkanu pri Gorici.

v Solkanu pri Gorici.

Naznanjamo, da smo prevzeli dosedanje trgovino pohištva trvdke Ant. Černigoja v Trstu, Via Piazza vecchia št. 1, katero bomo vodili pod enakim imenom.

Kar ni v zalogi, se izvrši točno po naročilu v najkrajšem času.

Cene zmerne.

Delo je lično ter dobro osušeno.

Prva kranjska z vodno silo na turbino delujoča

tovarna stolov

Fran Švigelj

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko

priporoča sl. občinstvu, prečast. duhovščini, imeteljem in predstojnikom zavodov in sol, krčmarjem in kavarnarjem, ravnateljstvom uradov, gg. brivcem itd.

zatančno in trpežno izdelane stole, fotelja, vrtno stole, gugalnike, naslonjače itd. itd.

Blago je izdelano iz trdega, izbranega lesa, poljubno likano ali v naravni barvi imitirano.

Največja izbira stolov, naslonjačev in gugalnikov iz trstovine.

Na željo pošlje trvdka najnovejše obširne cenike z nad 80 slikami, iz katerih je razvidna oblika blaga in cene, zastoj in franko.

Naročevalcem na debelo se dovoli znaten popust.

Za bolne na želodcu!

Vsakemu, kateri si je pokvaril želodec, bodisi da se je prehladil ali prenapolnil želodec, jedel slabo pripravljeno, neprebavljivo, pregorko ali premrzla jedila, ali sploh neredno živel, tako da trpi na **goročici, želodčnem krču, tiščanju želodca, težkem prebavljanju ali zasliženju**, bodi priporočeno dobro in izvrstno domače zdravilo, katero je že mnogo let v rabi. To zdravilo je

Hubert Ullrich-ovo zeliščno vino.

Ullrich-ovo zeliščno vino je pripravljeno iz pristnega vina in izvrstnih zdravilnih zelišč, krepi in oživlja želodec, ozdravi vse želodčne bolezni in pospešuje obnavljanje sveže krvi. Ako se rabi zeliščno vino pravočasno, se vse želodčne bolezni skoraj takoj ozdravijo. Ne sme se toraj obotavljati in se mora že pri **glavobolu, riganju, daravici (zgaga), napenjanju, bljuvanju** takoj rabiti. Večkrat izginejo vse te bolezni, ako človek parkrat pije omenjeno zeliščno vino.

Ako se človeku zapeka in ne more na potrebo, čuti nekako **tesnobo, klanje (madron), srčno utripanje, brezsenost**, kakor tudi **zasedanje krvi** v jetrih, vranici in vratnici (hemoroidi). Zeliščno vino ozdravi vse to hitro, odpravi neprebavljivost in odstrani iz želodca in črev vse nepotrebne in nerabljive snovi.

Medlost, bledost, pomanjkanje krvi in oslabelost so navadno posledice slabe krvi in bolnih jeter. Ako se nima apetita, a glavobol in noči prebije brez spanja upliva tako nanj, da začne hirati. Zeliščno vino pomaga zopet, okrepi životno moč. Zeliščno vino pospešuje apetit, prebavo in reditvo, pospeši delovanje krvi, pomiri razdražene žive in obudi **veselje do življenja**. Vse to dokazujejo mnoge zahvale in pripoznanja.

Zeliščno vino se dobi v steklenicah po gl. 1.50 in 2.00 v lekarnah v Gorici, Korminu, Ajelu, Camplungu, Gradežu, Romansu, Fiumicelu, Gradišču ob Soči, Ronkah, Ogleju, Trzinu, Kanahu, Vidmu, Palmanovu, Tolminu, Idriji, Ajdovščini, Sežani, Vipavi, Portogruaru, Trstu itd. kakor tudi po vseh lekarnah avstro-ogerske monarhije in bližnjih deželah. Lekarna G. Cristofolletti v Gorici pošilja tri in več steklenic zeliščnega vina po originalnih cenah po vsi Avstriji.

Opominja se na različne ponaredbe!

Zahteva naj se izrecno

Hubert Ullrich-ovo zeliščno vino.

Oje zeliščno vino ni nikakr skrivnost, ono obstoji iz: Malaga vina 450,0, vinskega spirita 100,0, glicerine 100,0, ruščetega vina 240,0, soka jerebikovih jagod 150,0, črešnjevega soka mane 30,0, kopreca, janeža, helenine korenike, ameriške korenike, korenike svišča in kolmeža 10,0. Vse te dele naj se zmeša!

Dr. J. Portik

— internist —

prične dne 15. t. m. zdravniško prakso

v ulici Dreossi št. 17.

Zdravi posebno ženske in nalezljive bolezni.

Ordinuje:

od 9-11 dop. in od 2-4 pop.

Svojim rojakom se za obisk toplo priporoča.

Doslej je izšlo v zalogi „Goriške Tiskarne A. Gabršček“ v Gorici

7 knjig „Dunca slovanskih povestij“

- I. knjiga: 1. Figura. — 2. Iz križarskih bojev na Poljskem. — 3. Slepčevodja. — 4. Slika iz gladnih let. — 5. Slovaške sličice. — 6. Ada. 7. Očenaš. — 8. Šovražnik. — Cena K 1.—
- II. knjiga: 1. Mati in sin. — 2. Vsakdanji dogodki. — 3. Ded Liben. — 4. Sanjarije in resničnost. — 5. Na brodu. — 6. Zlatija, vojaška nevesta. — 7. Žyvilla ali moč domovinske ljubezni. — 8. Črnogorski stotnik. — 9. Odrtnik. — 10. O Hiljakih. — Cena K 1.—
- III. knjiga: 1. »Prokleti ste...!« — 2. »Kadar pridem z vojne!« — 4. Pomladni mraz. — 5. Slike. — 6. »Narodne pripovedke«. — Cena K 1.20
- IV. knjiga: 1. Rusinja. — 2. Prve rože. — 3. Mala igra. — 4. Stara pestunja. — 5. Masčeval se je. — 6. Jelnikovi otroci. — Cena K 1.20
- V. knjiga: 1. Lux in tenebris lucet. — 2. Moč ljubezni. — 3. Že zopet. — 4. Glasovi iz groba. — 5. Noč v gozdu. — 6. Izdajalec. — 7. Gozd šumi. — 8. Dva huzarja. — Cena K 1.20
- VI. knjiga: 1. Črtice z ogljem. — 2. Ta tretja. — 3. Poroka po pomoti. — Cena K 1.20
- VII. knjiga: 1. Bolnik. — 2. Dež. — 3. Svetla prikazen. — 4. Pripovedka o ožabnem Ageju. — 5. Stari oče Zahar. — 6. Gorolomov. — 7. Strašna osveta. — 8. Dva sina. — 9. Zakaj? — Cena K 1.20

»Venec slov. povestij« prinaša prevode iz ruščine, poljščine, češčine, slovaščine in srbohrvaščine. — Izhaja v nedoločenih rokih.

Kdor naroči po pošti, naj pridene 10 vin. za poštnino.

Pošilja se jedino po povzetju ali naprej poslanim zneskom.

Na zahtevanje pošiljamo cenik naše književne zaloge.

8 dni na poskušnjo!

Samo za gl. 2.75 pošljem proti povzetju ali gotovini.

Zanesljiva nikelnasta remont. žepna ura z znamko! „System Roskopf Patent“ z

36 urno notranjo uravnavo kazalcev, gre na minuo natančno, z 3-letnim jamstvom. (Elegantna pizlačena verižica za uro in reklamne priprave se dobi po vrhu za 100. Ako ne uga, se vrne denar.

M. J. Holzer

tovarna ur in zlaten in en gros

Krakau (Avstr.) Dieting. 66

Zalagatelj c. kr. državnih uradnikov.

Ilustrovani ceniki ur in zlatenast zastoj in pošt-nine prosto. — Iščejo se agenije. — Enaki oglasi so ponarejeni.

Karol Draščik

pekovski mojster in sladčičar

v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidn. postrežbo po jako zmernih cenah.

Važno

za vsakega!

Razprodaja!

Po zelo nizki ceni gl. 3.05 se dobi krasno garnituro s sledečimi

štirinajstimi

dragocenimi nakitnimi predmeti:

1 Anker rem. žepna

ura iz nikla, znamka „System Roskopf Patent“ s 36 urnim tokom in s kazalom za sekunde, s krasno graviranim pokrovom, točno idoča s 3 letnim jamstvom. — 1 ukusna iz goldina ali nikla oklepna verižica s privezkom. Pariški sestav. — 1 igla za ovratnico iz goldina z imit. briljanti. — 1 par pozlačenih gumbov za zapestnice. — Znak „Garantie“. — 1 goldin garnitura gumbov za srajce in ovratnike, sestojča iz 5 komadov. — 2 goldin-prstana z ukusnim kamnom. — 1 žepno ogledalce v šatulji.

Teh 14 vrednostnih in krasnih predmetov skupaj anker. rem. uro samo za gl. 3.05 po povzetju ali naprej poslanim zneskom pošilja trvdka

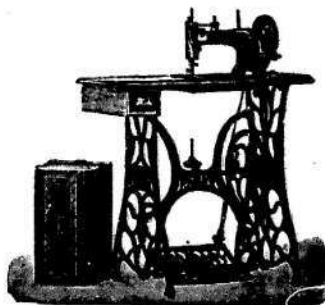
Bratje Hurviz

Izvozniki h'ša KRAKOVO Stradom 17 (Avstr.)

Kar ne uga, se sprejme nazaj tekom 8 dni ter se vrne denar; vsaka izguba je za kupca izključena. — Bogato ilustrovani cenik vsakovrstnih dragocenih predmetov pošilja se zastoj in franko. Iščejo se preprodajalci in agentje.

Pfaff-ovi šivalni stroji

so najboljši.

To sliši kupec sicer o vsakem izdelku in od vsakega agenta, ki navadno ni ni ve kaj je šivalni stroj, in še ne ve kako se upelje nit v šivalni stroj, tem manj kako isti šiva, toda mi smo po naši več kot 20-letni poskušnji raznih tovarniških strojev se prepričali, da so res **Pfaffovi** šivalni stroji najbolj trpežni, ter se uverili da se ne dela z nobenim drugim strojem tako natančno kot s **Pfaffovim**.

Pfaffovi šivalni stroji delajo celo po 10-letni dobi še vedno brezsumno. **Pfaffovi šivalni stroji** so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene. **Pfaffovi šivalni stroji** so posebno pripravi za umetno vezenje (recamiranje) ter se poučuje brezplačno. **Pfaffovi šivalni stroji** prekosijo na dobroti vsako tovarno. Jamči se za 10 let.

Nikar naj se ne zamudi pred zakupom ogledati **Pfaffove** šivalne stroje.

Zaloga Pfaffovih šivalnih in drugih strojev v Gorici via Municipio štey. 1 SAUNIG & DEKLVA.

Popravljalnica šivalnih strojev, dvokoles Nunska ulica 14.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

Hranilne vloge obrestuje po 4%, — večje stalne, naložene najmanj na jedno leto, po 5%. — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posejila daje na poročstvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, — proti vknjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje

Zadružniki vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 31. avgusta 1903:

Deleži: a) podpisani K 1.210.200.—

b) vplačani 405.188.—

Dana posejila 1.631.164.—

Vloge 1.203.438.—